

Posudek bakalářské práce

Kamila Vystavěla: Evangelizace v pojetí Tomáše Halíka

Volba zadání byla dána nepochybně originálním a inspirativním přínosem pražského teologa T. Halíka, který pozorně reflektuje českou společenskou scénu a směle navrhuje cesty „evangelizace“.

Kamilu Vystavělovi se v bakalářské práci podařilo všechny významné impulzy tohoto myslitele a praktikujícího pastora prezentovat. Po úvodní kapitole o pojmu evangelizace, kde se opírá především o dokumenty katolické magisteriální provenience (za povšimnutí stojí, že má kritické rozpaky nad koncepcí „druhé evangelizace“, která nezohledňuje, že evangelizace je kontinuální proces i v tzv. pokřesťanské Evropě) postupuje nejdříve „analyticky“, potom „systematicky“ a připojuje své shrnutí.

V analytické kap. 2 („Mnoho podob evangelizace“) nejdříve shrnuje Halíkův pohled na současnou českou společnost, kde východiskem je přesvědčení, že „náboženství je jakási antropologická konstanta“ (15) a českou varietu křesťanství charakterizuje „odstup od církevní formy“, specifická plachá „česká zbožnost“ (tamtéž) a nejdůležitěji razí pojem „sekulárního humanismu“ (16), který je v Halíkově pohledu nejbližším spojencem křesťanství. Ale jádrem této kapitoly je procházka „napříč Halíkovými knihami“ (18), během níž diplomant z publikovaných textů Halíkových vytěžuje zásadní témata, charakterizující jeho pozici (dialog – vzdát se vlastnictví Boha; vytvářet blízkost i s těmi, kdo bratry nejsou; smířená různost střeží místo pro pravdu atd.)

Kap. 3 je pokusem systematicky shrnout Halíkovy důrazy: Má tři pododdíly: 1. Metanoia není jednorázový akt obrácení, nýbrž trvalý proces „suspendování našeho já z pozice...boha“, „přijetí vlastního nedokonalého a chybného lidství a zároveň vyznáním a přijetím Boha, jehož blízkost a lásku nelze nijak ověřit či prokázat“ (35n). 2. Víra, která není pouhým přesvědčením a souhlasem s určitým (kulturně podmíněným) výkladem skutečnosti. Víra je cesta, kterou organicky provázejí pochybnosti a krize, aby se v nich člověk vzdal „veškerých záložních zdrojů jistoty“ (40). 3. pododdíl má nadpis „Minout se cíle“ a rekapituluje Halíkovu kritiku evangelizace špatně pochopené: když její snahou je udržet a posílit „jádro“ věřících v církvi, nebo ona „bezostyšná lehkost, s níž lidem kloužou z úst velká slova naší víry“ (43), která zamlčuje, že „kdo je uváděn do víry, tomu musí být jasně řečeno, že je uváděn do světa tajemství a hloubky.“ (44).

Ve 4. kap. (Shrnutí) sumarizuje Vystavěl Halíkovo pojetí těmito hesly: Jít a hlubinu. – Porozumět sobě a světu. – Tvořit svobodný prostor.

V závěru (49nn) diplomant vyjadřuje a zdůvodňuje jednak svůj dalekosáhlý souhlas s Halíkovými postoji a názory, ale také svou „otázku“ nad nimi: Nepropadá Halík, když kritizuje jednostrannost některých koncepcí evangelizace, sám jisté jednostrannosti, v jiném

ohledu? „Nehrozí, že v jeho pojetí bude setřen rozdíl mezi dialogem a evangelizací a neskrývá silný důraz na láskyplnou službu lidem a společností nebezpečí, že bude evangelizace ztotožněna s touto službou?“ (53)

+

Vystavěl se zhostil svého tématu v přehledné úplnosti a předkládá bakalářskou práci na výborné úrovni. Kdyby šlo o diplomovou práci na závěr magisterského studia, přáli bychom si větší porci odborného vhledu do problematiky (např. Halíkovo souznění s některými důrazy v dějinách dogmatu – *natura gratia* - nebo kritické zhodnocení jeho soustředění na lidské nitro jako zdroj zjevení atd.) To však od bakalářské práce nelze žádat.

Proto se náměty oponentovy soustřeďují jen na dvě související otázky, jež by bylo možno učinit předmětem rozpravy při obhajobě: 1. Mohl by diplomant svou závěrečnou otázku nad Halíkovým konceptem evangelizace podrobněji rozvést – také s ohledem na „reálně existující“ církve? – 2. Nápadná v Halíkových výkladech je absence tématu „křest“. Přitom víme, že jak v novozákonním písemnictví, tak v tradici církve je křest chápán jako „datum“, buď jako *terminus ad quem*, k němuž směřují evangelizační a misijní snahy, nebo jako *terminus a quo*, od něhož se odvíjí rytěřování těch, kdo byli pro evangelium získáni. Chápeme, že Halíkova „evangelizace“ jak kontinuální proces se vyhýbá představě jednorázové, zlomové události, v níž jedinec vstupuje do nového silového prostoru. Ale lze se trvale tomuto tématu vyhýbat, když notabene víme, že Halík sám jako správce Akademické farnosti je s ním v praxi konfrontován?

+

Bakalářská práce Kamila Vystavěla má všechny formální náležitosti, po stránce grafické a ortografické má jen zanedbatelné chyby. Je přehledně strukturována. S ohledem na její obsah i na její formu jednoznačně doporučuji práci k obhajobě s nejvyšším ohodnocením.

Prof. ThDr Pavel Filipi

27.4. 2013

